

вало да избѣга и да скита цѣли шестъ години. Най-сетне въ 1392 г. Иоасафъ — българскиятъ съставителъ на жития на светии билъ опредѣленъ за митрополитъ¹⁴.

Въ сѣщото това време, когато Али се разпореждалъ въ България както си искалъ, храбриятъ Лазаровъ войвода Димитрий, синъ на Войхна, превзель българската погранична крепостъ Пиротъ (между София и Нишъ), въ която имало и войски на великия везиръ. Якши-бегъ съ внезапна нощна атака успѣлъ пакъ да влѣзе въ Пиротъ и да го разруши, но при все това билъ принуденъ да отстѣпи и едва се спасилъ изъ клисуритѣ отъ преследващитѣ го сърби. Между това Мурадъ потеглилъ отъ Пловдивъ и презъ Ихтиманъ, Кюстендилъ и Кратово се отправилъ за Сърбия.

На 15 юний 1389 г. — на Видовъ-день, цѣлото Косово поле отъ дветѣ страни на р. Лаба сияело отъ великолепия блѣсъкъ на оржията. Тукъ станала онази битка на народитѣ, последицитѣ отъ която и сега още живо се чувствуватъ¹⁵. Тукъ се изправили срещу турцитѣ: сърбитѣ подъ водителството на храбрия и благочестивъ старецъ Лазаръ и бошняцитѣ подъ началството на войводата Владко Храничъ; наредъ съ тѣхъ се сражавалъ хърватскиятъ банъ Иванъ Хорватъ, следъ това спасилитѣ се при гибелта на своята родина българи, ромънскитѣ спомагателни войски на воеводата Мирчо¹⁶ и мнозина владѣтели отъ Албания, повечето отъ които не видѣли вече отечеството си. На другата страна — срещу християнитѣ стояли турцитѣ, контингентитѣ на разни малоазиятски князе, християнскиятъ васалъ Константинъ Македонски, а може би дори и самъ Крали Марко. На разсѣмване султанъ Мурадъ билъ закланъ въ своята шатра отъ Милошъ Обиличъ, който съ този си геройски подвигъ искалъ да премахне падналитѣ върху него подозрения въ измѣна, и веднага следъ убийството самъ той загиналъ мъченически отъ жестока смъртъ. Баязидъ — султановиятъ синъ — поелъ главното началство. Отначало победата клонѣла на сръбска страна, но следъ това изведнажъ военното щастие имъ измѣнило. Лазаръ билъ плененъ и заедно съ много други дворяни билъ обезглавенъ върху трупа на Мурада. Загубитѣ и отъ дветѣ страни били грамадни. Смъртта на двамата водители — Мурадъ и Лазаръ — засилила още повече впечатлението отъ незабравимия този злополученъ день. Баязидъ, нареченъ вече Илдъръмъ (свѣткавица), съ тази именно победа почналъ своето царуване и се върналъ въ Одринъ.

Съ свѣткавична бързина се разнесли навсѣкжде чудни предания за великата битка, съставили се пѣсни и скоро дошло до тамъ, че не могло съ положителностъ да се опредѣли, кое е историческа истина и кое измислица. Изобщо взето, историческиятъ ходъ на това велико събитие отъ смъртната борба на южнитѣ славяни е покритъ съ непроницаемъ мракъ. Отначало на смъртта на Мурада и на турското отстѣпление отъ полесражението гледали като на победа на християнството. Въ такъвъ духъ е писалъ и кралъ Твърдко до гражданитѣ на Трогиръ и на Флоренция; въ Парижъ, въ черквата Notre-Dame, даже билъ отслуженъ тържественъ благодарственъ молебенъ за мнимата победа, на който молебенъ присѣствувалъ и самъ кралътъ Карлъ VI съ придворнитѣ си¹⁷.

На сръбския престолъ стѣпилъ младиятъ *Стефанъ Лазаревичъ*, набоженъ и ученъ, но слабъ управителъ, неприличащъ на баща си, недостатъчно силенъ за борба съ Баязида. Той се задължилъ да плаща данѣкъ, да дава спомагателни войски, всѣка година лично да се явява въ Високата порта и да пожертвува сестра си Оливера (Милева въ народнитѣ пѣсни) въ харема на победителя. Той самъ